

บทที่ ๔

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย ในการศึกษาวิเคราะห์ปริศนาธรรมในพุทธทำนายพระสุบินนิมิต ๑๖ ข้อ ของพระเจ้าปเสนทิโกศลกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน มีวัตถุประสงค์ ๒ ประการ คือ ศึกษาความเป็นมา และความหมายของปริศนาธรรม และศึกษาพุทธทำนาย ๑๖ ข้อ ซึ่งได้ข้อมูลการวิจัย โดยวิธีการ ศึกษาจากพระไตรปิฎก ภาษาไทย และภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งได้ศึกษา ในมหาสุปินชาดก ซึ่งอยู่ในพระไตรปิฎก และหนังสือที่เกี่ยวกับพุทธทำนาย หนังสือเกี่ยวกับ ปริศนาธรรม ของนักปราชญ์ผู้รู้ทั้งหลาย เอกสาร งานวิจัยทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ และนำมาวิเคราะห์ อภิปราย ตีความหมาย วินิจฉัย และสังเคราะห์ข้อมูล ตามกรอบเนื้อหาที่ได้วางไว้ แล้วนำผลของการวิจัยมาวิเคราะห์หาความสอดคล้องกัน ระหว่างเหตุการณ์ในอดีตกับเหตุการณ์ ปัจจุบันตามพุทธทำนาย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๔.๑ สรุปผลการวิจัย

ผลของการศึกษาวิจัย หลังจากได้ศึกษาวิเคราะห์ปริศนาธรรมต่าง ๆ ที่ปรากฏ ในพระพุทธศาสนา และปริศนาธรรมในพุทธทำนายพระสุบินนิมิต ๑๖ ข้อ ของพระเจ้าปเสนทิโกศล ผู้วิจัยสรุปได้ว่า มีอยู่ ๓ ประการ ดังนี้

๑. ปริศนาธรรมเชิงธรรมในปริศนา เป็นพุทธธรรมที่มีเงื่อนไขเป็นแบบลักษณะการถาม ที่ลึก มีหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธอยู่ในปริศนาธรรมนั้น เป็นธรรมะโดยตรง และบางข้อ มีเชิงเปรียบเทียบกับสรรพสิ่งภายนอกที่เป็นรูปธรรมสามารถมองเห็นได้ด้วยตา

๒. ปริศนาธรรมเชิงปัญหา เป็นปริศนาธรรมที่มีรูปแบบการนำเสนอความคิดทางธรรม ในเชิงปัญหาถามตอบแบบตรงไปตรงมามีเงื่อนไขที่ไม่ลึก เหมือนกับการทายหรือถามปัญหา โดยทั่ว ๆ ไป เพื่อให้เกิดอรรถรสในการเสนอศาสนาธรรม และการวิเคราะห์คำสั่งสอนของ พระพุทธเจ้า ให้เข้ากับวิถีชีวิตประจำวันและสิ่งแวดล้อม

๓. ปริศนาธรรมเชิงอธิบาย เป็นปริศนาธรรมที่อธิบายขยายปริศนาธรรม ที่ได้ผูกเป็นเงื่อนไขเอาไว้ ซึ่งเป็นปริศนาธรรมไม่ลึกมีเงื่อนไขไม่มาก บางบทดูที่ปริศนาธรรมก็รู้ และเข้าใจโดยไม่ต้องเฉลยอธิบายรายละเอียดต่อไป

๔. ปริสนาธรรมเชิงเปรียบเทียบ เป็นปริสนาธรรมที่นำเอาหลักคำสอนที่เป็นความจริง และนำไปเปรียบหรืออุปมาอุปไมยกับสิ่งที่เป็นวัตรธรรมชาติต่าง ๆ แล้วผูกเป็นเงื่อนไขให้ทายให้แก่ เพื่อความเข้าใจง่ายในข้อธรรมนั้น เป็นการสื่อธรรมจากสิ่งที่เป็นรูปธรรมไปเป็นนามธรรม ๕. ปริสนาธรรมในประเพณี เป็นปริสนาธรรมที่นำเอาหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า แทรกไว้ในประเพณีต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งนักปราชญ์สมัยก่อนต้องการที่จะสื่อธรรมะ ให้พุทธศาสนิกชนที่มาร่วมพิธีกรรมต่าง ๆ ได้รับรู้

๖. ปริสนาธรรมในพระพุทธรูปสอนได้ เป็นปริสนาธรรมในพระพุทธรูปที่มีลักษณะ พิเศษไม่เหมือนกับรูปร่างของมนุษย์ทั่ว ๆ ไป เพราะมาจากภูมิปัญญาของปราชญ์โบราณสร้างสรรค์ ขึ้นมา เพื่อบอกเล่าพุทธลักษณะของพระพุทธเจ้า เป็นการสอนธรรมะทางพุทธศิลป์

๗. ปริสนาธรรมในพระสุบินนิมิต เป็นการนำเอาพระสุบินนิมิตของพระพุทธเจ้า และสุบินนิมิตของพระราชา หรือพระมหากษัตริย์ ที่พระพุทธเจ้าทรงพยากรณ์เอาไว้ ซึ่งในพระสุบินนิมิต จะมีเงื่อนไขชวนให้คิด เป็นปมปริสนาที่เป็นลางบอกเหตุร้ายหรือเหตุดีที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ปริสนาธรรมทั้ง ๗ ประการ ที่ได้กล่าวมานี้ นักปราชญ์ผู้ชาญฉลาด ได้ถ่ายทอด หลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าในหลาย ๆ รูปแบบ เพื่อให้ผู้ศึกษาคิดตรอง โดยใช้ปัญญาแก้ หรือไขปัญหาในปริสนาธรรม ที่ได้ผูกขึ้นเป็นเงื่อนไข ตามภูมิปัญญาของแต่ละท่าน อีกประการหนึ่ง เพื่อไม่ให้ผู้ศึกษาหลักธรรมนั้น เบื่อหน่ายจำเจในการศึกษาค้นคว้าหลักธรรมคำสอนนั้น ในรูปแบบ ของปริสนาธรรมต่าง ๆ เป็นการศึกษาหลักธรรมในรูปแบบใหม่ ที่นักปราชญ์ในยุคก่อน ๆ และยุคปัจจุบัน ได้ถ่ายทอดหลักธรรมคำสอนผ่านแนวคิดที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ซึ่งเรา สามารถรับรู้ได้ด้วยกายและใจของเรา ปริสนาธรรมทั้ง ๗ ประการ ที่ได้กล่าวมานี้ เป็นกุศโลบาย อันแยบคายของนักปราชญ์ ที่ผูกหลักธรรมขึ้นเป็นปริสนา เพื่อให้ผู้ศึกษาได้ไขปริสนานั้น และเป็น วิธีการที่ไม่จำเจและไม่ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนธรรมะ เพราะในปัจจุบันผู้ศึกษาธรรมะ เห็นว่าธรรมะเป็นเรื่องโบราณไม่ทันสมัย การที่นักปราชญ์ได้ใช้วิธีการสอนธรรมะ ในรูปแบบ เป็นปริสนาจึงเป็นสิ่งเร้าให้ผู้ศึกษามีความสนใจมากขึ้น เพราะมนุษย์ทุกคนมีความอยากรู้อยากรู้ ในสิ่งที่ตนยังไม่รู้ และเพื่อไขปัญหาในปริสนาธรรมนั้น ไม่ให้มีข้อสงสัยอีกต่อไป

ส่วนพุทธทำนายพระสุบินนิมิต ๑๖ ข้อ ของพระเจ้าปเสนทิโกศล ที่พระพุทธเจ้าได้ตรัส พยากรณ์ไว้ เกี่ยวกับเหตุร้ายที่จะเกิดขึ้นในพระพุทธศาสนาและทั่วโลก ผู้วิจัยสรุปได้ ๓ ประเด็น คือ การเมืองการปกครองและการบริหารประเทศ เศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชน และวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

๑. การเมืองการปกครองและการบริหารประเทศนั้น ในพุทธทำนาย ข้อที่ ๔ โคอ่อน เทียมแอกไถ ข้อที่ ๕ ม้าตัวเดียวมีสองปาก ข้อที่ ๕ ขอบสระน้ำไสดตรงกลางสระน้ำขุ่น ข้อที่ ๑๒

น้ำเต้าแห่งจมน้ำ ข้อที่ ๑๓ แผ่นหินใหญ่ลอยน้ำ ข้อที่ ๑๕ พญาหงส์เป็นบิรารกา และข้อที่ ๑๖ แพะไล่กินเสือ ทั้ง ๑ ข้อนี้ จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองการปกครองและการบริหารประเทศ ซึ่งตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันนี้ ทวีโลกก็มีปัญหาทางการเมือง และการบริหารประเทศ ดังที่เราได้เห็นในบางประเทศ ก็เกิดสงครามกลางเมือง เป็นการขัดแย้งทางเชื้อชาติ และศาสนา เช่น ประเทศที่นับถือศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม ในยุโรปและตะวันออกกลาง ก็มีการทำสงครามกันมาจนถึงปัจจุบันนี้ และเหตุการณ์ร้ายที่เกิดในประเทศไทย ก็คือสงครามทางการเมือง จะเห็นได้จากประวัติศาสตร์ ในสมัยกรุงศรีอยุธยาได้ทำสงครามกับพม่าหลายครั้ง และในครั้งสุดท้ายทำให้ไทยเสียกรุงศรีอยุธยา เพราะถูกพม่าเผาเมืองจนวอดวายสิ้นซาก หลังจากนั้นได้สร้างเมืองหลวงขึ้นใหม่ ๒ แห่ง ซึ่งเมืองหลวงแห่งแรก คือ กรุงธนบุรี และแห่งที่ ๒ คือ กรุงรัตนโกสินทร์ หรือที่เราเรียกกันโดยทั่วไปว่า กรุงเทพมหานคร ต่อมาถูกคุกคามจากประเทศมหาอำนาจล่าอาณานิคม ซึ่งในสมัยรัชกาลที่ ๕ ประเทศไทยต้องเสียแผ่นดินส่วนหนึ่งให้กับประเทศมหาอำนาจ แต่ยังโชคดีที่มีพระมหากษัตริย์ทรงพระปรีชา สามารถรักษาอธิปไตยไว้ได้ ไม่ให้ตกเป็นเมืองขึ้นของใคร และในสมัยตอนต้นกรุงรัตนโกสินทร์จนถึงปัจจุบันนี้ ก็เกิดสงครามโลกถึง ๒ ครั้ง ซึ่งประเทศไทยก็ผ่านเหตุการณ์เลวร้ายนี้มาได้

นอกจากนี้แล้ว ยังเกิดปัญหาทางเศรษฐกิจ ภาวะค่าเงินตราตกต่ำ ครั้งที่เศรษฐกิจเสียหายมากที่สุด คือ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่ประเทศไทยก็รอดพ้นจากวิกฤตนั้นได้ และล่าสุดในปัจจุบันนี้ สังคมไทย เกิดสงครามการเมือง เกิดความขัดแย้งกันอย่างรุนแรง แบ่งเป็นพรรค เป็นพวก แบ่งเป็นสีแดง สีเหลือง โจมตีและทำร้ายกัน เกิดการจลาจล เกิดการปฏิวัติ และเกิดสงครามกลางเมือง คนไทยต้องเข่นฆ่ากันเอง เพื่อสนองอำนาจของรัฐและกลุ่มผู้มีอำนาจในการบริหารประเทศชาติ การกระทำความผิดกล่าวนั้น เพียงเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ และผลประโยชน์ทางการเมืองของตนเท่านั้น โดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของประชาชน ในเหตุการณ์ปฏิวัตินี้ ทำให้สูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก และที่สำคัญทำให้ประชาชนขาดความสามัคคีกัน มุ่งทำร้ายกัน เป็นเหตุทำให้ประเทศไทย ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และผู้ที่เข้าไปบริหารประเทศก็จะใช้อำนาจในทางที่ผิด คือ มีการทุจริต คอร์รัปชัน เพื่อกอบโกยผลประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้อง จากการกระทำความผิดกล่าว ส่งผลกระทบทำให้เศรษฐกิจตกต่ำ จึงทำให้ประชาชนทั้งประเทศได้รับความเดือดร้อนอย่างแสนสาหัส ดังที่เราเห็นกันในสังคมปัจจุบันนี้

๒. เศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชน ในพุทธทำนาย ข้อที่ ๑ โคดัลลัน ๔ ตัว และข้อที่ ๘ โอ่งใหญ่ น้ำล้น โอ่งเล็ก น้ำแห้ง ขอด ทั้ง ๒ ข้อนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจความเป็นอยู่ของประชาชน โดยภาพรวมทั่วโลก ประชาชนยังไม่มีสวัสดิการคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สิน เมื่อเกิดเหตุร้ายยังได้รับความเดือดร้อนจากภัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น ภัยทางการเมือง ซึ่งเป็นภัยเกิดจากการ

กระทำของมนุษย์ และภัยทางธรรมชาติ เป็นภัยที่เกิดขึ้นเอง และภัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทำให้เศรษฐกิจเสียหายมาก ซึ่งภัยที่เกิดจากธรรมชาตินั้น เช่น ภัยเกิดจากพายุ ภัยเกิดจากน้ำท่วม ภัยที่เกิดขึ้นนี้ทำให้เกิดความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สิน และทำให้ขาดแคลนปัจจัย ๔ เครื่องอุปโภค บริโภค ในประเทศไทยส่วนมากแล้ว จะเกิดภัยทางธรรมชาติ คือ ภัยแล้งขาดแคลนน้ำ หรือในบางครั้งก็เกิดอุทกภัยน้ำท่วม ในบางปีน้ำก็ท่วมมาก จนเกิดความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สิน และในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ก็เกิดมหันตภัยทางทะเล คือ เกิดคลื่นยักษ์ “สึนามิ” ซึ่งภัยนี้เกิดในหลายประเทศ มีอินโดนีเซีย ศรีลังกา อินเดีย ส่วนในประเทศไทยมีทั้งชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติ เสียชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก และยังมีภัยทางธรรมชาติอื่น ๆ อีกหลายประการ เช่น พายุ ใต้ฝุ่น พายุทอนาโด ล่าสุดพายุรามสูร และยังมีภัยแล้ง ภัยที่เกิดจากไฟไหม้ป่า เป็นต้น ที่ได้กล่าวมานี้ เป็นภัยทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นทั่วโลก ซึ่งภัยนี้ก็กำลังจะทวีความรุนแรงขึ้นไปเรื่อย ๆ トラบใดที่มนุษย์ยังทำลายธรรมชาติ คือ ตัดไม้ ทำลายป่า และยังบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนกันอยู่ ก็จะประสบกับภัยพิบัติทางธรรมชาตินี้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

๓. วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี ในพุทธทำนาย ข้อที่ ๒ ดันไม้แรก-run แต่มีผล ข้อที่ ๓ แม่โคกินน้ำนมลูก ข้อที่ ๖ สุนัขถ่ายใส่ถาดทองคำ ข้อที่ ๗ พันเชือกหนึ่งให้หมาแทะกิน ข้อที่ ๑๐ หุงข้าวสุก ๆ ดิบ ๆ และแฉะ ๆ ปนกัน ข้อที่ ๑๑ แก่นจันทน์แลกนมบูด และข้อที่ ๑๔ กบไล่กินงูเฝ้าใหญ่ ทั้ง ๗ ข้อนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี โดยภาพรวมทั่วโลก ในสังคมมีความเจริญทางเทคโนโลยีมาก ผู้คนทั่วโลกสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ง่าย โดยการสื่อสารผ่านทางโทรศัพท์และผ่านทางอินเทอร์เน็ต ทั่วโลกสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้ โดยไม่มีขีดจำกัด สังคมเปิดกว้างทั่วโลก ในประเทศต่าง ๆ สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณี ซึ่งกันและกันได้ ในสังคมปัจจุบันนี้ ทั่วโลกทั้งผู้หญิงและผู้ชายจะมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน เมื่อก่อนผู้ชายเป็นช้างเท้าหน้า ผู้หญิงเป็นช้างเท้าหลัง ผู้หญิงจะเป็นผู้นำไม่ได้ ต้องคอยทำตามคำสั่งผู้ชายเท่านั้น แต่ในปัจจุบันผู้หญิงบางคนเป็นผู้นำ สามารถออกคำสั่งให้ผู้ชายทำตามตนเองได้ และเมื่อก่อนผู้หญิงจะรักนวลสงวนตัวมาก ไม่ทำผิดประเวณี คือ ไม่ชิงสุกก่อนห่าม ซึ่งในสังคมไทยสมัยก่อน ผู้ชายจะเป็นฝ่ายตามจีบผู้หญิง แต่ทุกวันนี้ผู้หญิงกลับเป็นฝ่ายตามจีบผู้ชาย เพราะมีความคิดว่าการร่วมหลับนอนกับผู้ชายนั้นถือว่าเป็นธรรมดา เหมือนกับวัฒนธรรมชาวตะวันตก (พวกฝรั่ง) และสมัยก่อนผู้หญิงอายุประมาณ ๑๘ ปี ขึ้นไปจึงจะแต่งงานมีครอบครัวและมีลูกได้ แต่ปัจจุบันนี้ผู้หญิงบางคนอายุ ๑๔-๑๕ ปี ยังไม่ได้เป็นนางสาว ก็แต่งงานมีลูกแล้ว เพราะว่าผู้หญิงมีอิสระทางความคิดและการกระทำมากขึ้น ผู้หญิงบางคนเห็นว่า ผู้ชายมีคู่ได้ ผู้หญิงก็มีคู่ได้เหมือนกัน ด้วยมีความคิดเช่นนี้ จึงทำให้วัฒนธรรมประเพณีไทยเปลี่ยนแปลงไป เพราะรับเอาวัฒนธรรมทางตะวันตกมาใช้

อีกประการหนึ่ง ความกตัญญูทเวทิตในสังคมไทยปัจจุบันก็ลดน้อยถอยลง ลูกจะไม่สำนึกในพระคุณของพ่อแม่ ลูกบางคนจะไม่ดูแลเลี้ยงดูพ่อแม่ยามแก่ชรา ไม่เหมือนกับในสมัยก่อน ลูกบางคนก็นำพ่อแม่ไปไว้ที่บ้านพักคนชรา ซึ่งจะพบเห็นกันมากขึ้นในสังคมปัจจุบันนี้ เพราะถือตามประเพณีของสังคมชาวตะวันตก ซึ่งในบางประเทศก็สร้างบ้านพักคนชราอย่างดี เพื่อให้ผู้ที่ไม่มีความหรือไม่ต้องการจะดูแลพ่อแม่ ก็จะนำพ่อแม่ไปไว้ที่บ้านพักคนชรานี้ และเสียค่าดูแลเลี้ยงดูเป็นรายเดือน ซึ่งส่วนมากแล้วจะเป็นพวกชาวตะวันตก (พวกฝรั่ง) มากกว่าแต่ในสังคมไทยปัจจุบันนี้ ก็มีแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เพราะคนในสังคมต้องทำงานแข่งกับเวลา จึงไม่ค่อยมีเวลาดูแลพ่อแม่หรือคนแก่ชราที่อยู่ในครอบครัวของตน จึงทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นในครอบครัวและสังคมนั้น เป็นเพราะว่าคนในสังคมขาดความกตัญญูทเวทิต และขาดจิตสำนึกในหน้าที่ของลูกที่ดี คือ ลูกจะไม่ดูแลเลี้ยงดูพ่อแม่ยามท่านแก่ชรา และเมื่อพ่อแม่ตายไปแล้ว ก็จะไม่ทำบุญอุทิศให้ ด้วยเหตุนี้พ่อแม่คนแก่ชราจึงพึ่งพาลูกหลานของตนไม่ได้ จึงต้องหา ที่พึ่งสุดท้าย คือ บ้านพักคนชรา

ปริศนาธรรมในพุทธทำนายพระสุบินนิมิต ๑๖ ข้อ ของพระเจ้าปเสนทิโกศล ที่ได้กล่าวมานี้ จึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับภัยพิบัติต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับโลกมนุษย์ คือ ภัยที่เกิดจากการเมือง การปกครอง และการบริหารประเทศ ภัยที่เกิดจากเศรษฐกิจ และความเป็นอยู่ของประชาชน ภัยที่เกิดจากวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณี ซึ่งภัยนี้ได้เกิดขึ้นแล้วกับโลกมนุษย์ ซึ่งพระพุทธเจ้าได้ตรัสทำนายไว้ เพื่อเป็นสิ่งเตือนสติให้มนุษย์ไม่ประมาทในธรรม และให้ตั้งอยู่ในหลักมนุษยธรรม หรือศีล ๕ ข้อ คือ เว้นจากการฆ่าสัตว์ เว้นจากการลักทรัพย์ เว้นจากการประพฤติผิดในกาม เว้นจากการพูดเท็จ เว้นจากการเสพของมึนเมา และต้องปฏิบัติในหลักธรรม กุศลกรรมบถ ๑๐ ประการ คือ การไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ ไม่ประพฤติผิดในกาม ไม่พูดเท็จ ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดเพ้อเจ้อ ไม่มีความโลภ ไม่มีความโกรธ และไม่มีความหลง ถ้ามุขยัทั่วโลกประพฤติอยู่ในหลักมนุษยธรรม หรือศีล ๕ ข้อ และในกุศลกรรมบถ ๑๐ ประการนี้ ก็จะช่วยป้องกันเหตุร้ายและภัยพิบัติต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับโลกมนุษย์ได้

๔.๒ ข้อเสนอแนะ

๔.๒.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การศึกษาเรื่องปริศนาธรรมในพุทธทำนายพระสุบิน ๑๖ ข้อ ของพระเจ้าปเสนทิโกศล โดยสรุป จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องภัยทางธรรมชาติ ภัยทางการเมือง ภัยทางวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี นอกจากนี้ได้ทราบเรื่องในพุทธทำนายแล้ว ยังได้เห็นภัยพิบัติที่เกิดขึ้นกับโลกมนุษย์ในปัจจุบัน ซึ่งภัยดังกล่าวไม่ได้เกิดจากเทพเจ้าองค์ใดบันดาลให้เกิดขึ้น

แต่เกิดจากการกระทำของมนุษย์เอง การที่จะป้องกันภัยพิบัติต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นนั้น หน่วยงานของภาครัฐ และภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องช่วยกันดูแล คือ

๑. เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและประชาชน จะต้องช่วยกันดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ คือ ไม่ให้ตัดไม้ ทำลายป่าไม้ ไม่บุกรุกที่ดินป่าสงวน ไม่บุกรุกที่ดินป่าชายเลน ไม่บุกรุกแนวปะการังในทะเล และไม่ลักลอบล่าสัตว์บกสัตว์น้ำที่อนุรักษ์ หรือจับสัตว์นั้นไปขายเป็นสินค้า เมื่อปฏิบัติได้ตามที่กล่าวมานี้ ภัยพิบัติต่าง ๆ ทางธรรมชาติก็จะไม่เกิดขึ้นในสังคม

๒. ผู้บริหารประเทศ นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีกระทรวงต่าง ๆ ต้องไม่ทุจริตคอร์รัปชั่นในหน้าที่ ต้องมีรัฐธรรมนูญ กฎหมายควบคุมลงโทษอย่างหนัก กับพวกรัฐมนตรีข้าราชการที่ใช้อำนาจแสวงหาผลประโยชน์ในทางมิชอบ และประชาชนต้องให้การสนับสนุนคนดี มีความรู้ ความสามารถ และความซื่อสัตย์สุจริต ให้เข้ามาบริหารประเทศชาติ ภัยพิบัติต่าง ๆ ทางการเมืองก็จะไม่เกิดขึ้นในสังคม

๓. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และกระทรวงวัฒนธรรม ต้องช่วยกันปลูกฝังให้สังคมไทย นำเอาหลักธรรมคำสั่งสอนทางพระพุทธศาสนาไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และปลูกฝังให้ประชาชนนั้น ตั้งอยู่ในศีลธรรม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีอันดีงาม และให้ประชาชน แต่ละท้องถิ่นนำไปปฏิบัติ ภัยพิบัติทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณี ก็จะไม่มีเกิดขึ้นในสังคม

๔.๒.๒ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ยังมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปริศนาธรรมในพุทธทำนายในการวิจัยครั้งต่อไปนี้มีอยู่หลายประเด็นที่ควรจะศึกษา ดังนี้

๑. ศึกษาวิเคราะห์ปริศนาธรรมในมหาสุบินนิมิต ๕ ประการ ที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ก่อนที่เจ้าชายสิทธัตถะจะตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า

๒. ศึกษาเปรียบเทียบปริศนาธรรมในพระสุบินนิมิต ๑๖ ข้อ ของพระเจ้าปเสนทิโกศล กับพระสุบินนิมิต ๑๒ ข้อ ของพระเจ้าซาร์

๓. ศึกษาวิเคราะห์ปริศนาธรรมในพระสุบินนิมิตของพระนางสิริมหามายา ในตอนพระโพธิสัตว์จุติจากดุสิตเทวโลกมาปฏิสนธิในพระครรภ์และตอนที่ประสูติ